

ТЕШЊАРСКЕ ГЛАСОТРОША

ГОДИНА XVIII

22. АВГУСТ 2004.

БРОЈ 32

ТЕШЊАРСКЕ, ОСАМНАЕСТИ ПУТ

Сабор разилазних Ваљеваца

Е, тако је било. Кад су почетници прве Тешњарске вечери почињали, ни мислили нису да то треба баш дуго да траје. Основни циљ и радни задатак беше да се на културно-уметнички начин обележи отварање, тада темељно поправљене и долично моловане, наше старе чаршије. Речено - начињено. Што је најзанимљивије - народа изненада! И ко никад нигде није био - и тај је долазио. Самим тиме, морале су се правити и друге и треће, па и све преостале Вечери. Није да није било проблема, јер не би ваљало да проблема нема. Селиле су се горе-доле по Тешњару, док се нису населиле на Колубару, одакле се и дан дањи тиће. Тако се дотекло до осамнаестог, такорећи пунолетног рођендана. Зашто такорећи?

Можда зато што су неозбиљне за своје године, можда због тога што још немају стални боравак, е-мајл, па чак ни мобилни. Разлога има разних, али ни један толико вредан да Тешњарских не буде. Разуме се да има прича како ништа не ваља, па чак, у навали свеопштих промена, оне су као стално исте. Разуме се да то причају углавном они који су за 17 мимопрошлих лета највише седам до осам пута прошли крај

тих вечери. Јасно је да само пола сата читања Тешњарског гласоноше, од првог до овог броја, сведочи о томе шта су, где су и какве су Тешњарске биле од почетка до такорећи пунолетства. Као сви јавни послови, вазда изложени и оправдано подложни критикама, и Тешњарске су од године до године биле хваљене и кућене. Ипак, за престиж њихов, најзначајнија је једна изјава једног од пријатеља и сарадника, при једној од првих предизборних кампања, изречена у племенитом и такорећи визионарском заносу: Кад ми дођемо на власт, Тешњарске вечери ће трајати целу годину и одржаваће се по дану!

Тај идеал, можда само зато што је судбина свих идеала да се не могу остварити, Вечери нису достигле. Једноставно речено, и 18, извесно пунолетне, трају само девет дана и одржаваће се углавном увече. Па ипак, као и увек, показаше се да ништа као Тешњарске не може да окупи такву множину разилазних Ваљеваца.

Дођи, види, па иди!

Бранко Лукић

ВЕЧЕРИ СУ ОТВОРЕНЕ

Ваљево се уткало у моје биће...

Свечаношћу на летњој позорници, на Колубари, а уз традиционално присуство великог броја посетилаца, отворене су Осамнаесте Тешњарске вечери - ваљевски летњи фестивал културе.

Као и претходних година генерални покровитељ ове манифестације је Скупштина општине Ваљево, уз делимичну финансијску помоћ Министарства културе Републике Србије и многобројне донаторе из Ваљева и Београда.

Манифестација која ове године бележи своје "пунолетство" одржава се уз нешто мања финансијска средства од претходних година, али је очита намера организатора да упркос финансијској оскудици понуди програме у којима ће сви заинтересовани моћи да нађу нешто за себе.

Жарко Ковач поздравља присутне

Превасходни носиоци културних програма су ваљевске институције културе, односно млади овога града, што може бити добро, јер се тако и ствара креативни потенцијал који ће у наредним годинама бити носилац већине програма.

Присутнима у гледалишту на Тешњарској обали Колубаре, односно великом броју посетилаца ове манифестације, најпре се обратио **Жарко Ковач**, председник Извршног одбора СО Ваљево, желећи добродошлицу и посетиоцима и учесницима ове традиционалне градске манифестације, а част да свечано отвори Тешњарске вечери овога пута припала је **Нели Михаиловић**, глумици Народног позоришта у Београду, иначе нашој суграђанки.

"Има крајева из којих никако не могу да одем, у које се и у сновима враћам."

Овако је о свом завичају певала Десанка Максимовић, моја земљакиња, с поносом изговарам моја земљакиња. Зато није ни чудо што тако дубоко, суштински разумем ове стихове. Много пре него што сам отишла из овога града уткало се Ваљево својим мирисима, дамарима, својом душом у цело моје биће. Па тако кад сам га напустила, напустила сам га само физички и понела га са собом да ме чува од неизвесности новог, непознатог града.

А отишла сам са једним сном, једном жељом, једном наодом - да пронађем своју стазу, ону праву којом ћу уздигнуте главе корачати кроз живот. Данас знам, шеснаест година касније, да сам ту стазу нашла. А то најдраже признање уручио ми је мој град, моје Ваљево указаним поверењем и чашћу да отворим 18. Тешњарске вечери. Хвала вам на указаном поверењу.

Верујем да ћемо наредних седам дана заједно уживати. Са посебним задовољством издвојила би позоришни фестивал у оквиру Тешњарских вечери. Још једна потврда да је Ваљево расадник даровитих позоришних уметника.

Још једном хвала на великом задовољству овог тренутка и нека нам је са срећом пунолетство Тешњарских вечери. Тешњарске вечери су отворене.

Нела отвара Тешњарске вечери

ДОНАТОРИ ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ:

Инграп-омни, Аграна, Ваљевска пивара, Дунав осигурање, Слап-ино, Делта банка, ПП „Шљиваковић” Попучке, Хидротехника Београд, Геосонда Београд, Агробанка, Ваљевска гимназија, Ресторан “Шофер бар”, ПП „Вујић”

Дарквуд за почетак

На летњој позорници, након отварања, одржан је концерт београдске рок групе "Дарквуд Даб" и ваљевског младог рок састава "Демоде". Традиционални рок концерт је поклон покровитеља младој ваљевској публици.

НА ПРВИ ПОГЛЕД

У бившој згради Ваљевске банке наредних дана биће смештена дирекција фестивала

Извршни директор Веселко Белушевић са својим оперативцима спремно је дочекао почетак Тешњарских

Политика, неизбежни пратилац наше свакодневице

ПОВОДИ

Избори и
Тешњарске

Доживели дубоку старост, Вечери ће, у сећањима на свој 18. рођендан, имати и поклапање кампање за локалне изборе са временом њихове припреме и одржавања.

Организациони одбор се определио да мото ових Вечери буде "такорећи пунолетне" - надајмо се да ће завршетком овогодишње манифестације, оне то и бити. Ако опстану, наравно.

Што се локалних избора тиче, после 14 година вишестраначког живота у Србији, оно што се ових дана догађа, указује на својеврсну пубертетску кризу, далеко од зрелости, а судећи по броју пријављених кандидата за градоначелника - и од здраве памети.

Ко год је држао до себе, сматрао је да управо он може да препороди град и општину, доносећи толико жељено благостање. Само, ако му најпре дамо потпис за кандидатуру, онда глас на изборима, потом покажемо разумевање док се не снађе на новој функцији. Од нас очекују да првих 100 дана не постављамо непријатна питања, да имамо разумевање за нетрпељивост између републичке и локалне власти, нечасне намере опозиције, нереалне захтеве чангривах грађана, неразумевanje бивших коалиционих партнера, строге критеријуме страних донатора. Уз то су у сталном страху од одборничких урота и прегруписавања, па залуд добра воља и планови. Све по систему: ил' фали кофа, ил' фали вода, а време тече.

Као музика са Тешњарских Колубаром.

Имаћемо зато овогодишње, пунолетне Тешњарске вечери, гарниране пубертетском, самодопадљивом, нетолерантном србодемократијом у којој чак седам дојучерашњих савезника конкурише за општинску власт. Слоба и Шешел су далеко да би се у страху од њих уједињавали, а договор и признање ко је од њих способнији, па онда подршка свих једном или двојици, не долази у обзир. Можда, тек после изласка на мегдан. Уз културне садржаје Тешњарских, сакупљају се потписи за градоначелничке кандидатуре, док покушавамо неприметно да промакнемо не желећи да објашњавамо како смо већ упали у нечију заседу. Пре подне ћемо слушати поруке на конференцијама за новинаре, гледати озбиљне фаци кандидата за градоначелника, потпомогнуте њиховим страначким првацима, а увече, мозак низ Колубару. Између политичких и културних догађаја, даћемо предност овим другим, наравно, ако не буде кише. Кад су већ избори и Тешњарске осуђени на овогодишње преплитање, надамо се да ће нам наредних девет дана помоћи да лакше издржимо предстојећи месец - до нове општинске власти.

О. Петровић

ПОЧЕЛО ЈЕ ШАРОЛИКО

ЕТНОГРАФСКА ИЗЛОЖБА У НАРОДНОМ МУЗЕЈУ

“Светлост - дух и тело”

У сарадњи Етнографског музеја Србије и ваљевског Народног музеја отворена је у Ваљеву, прошлог петка, етнографска изложба “Светлост - дух и тело” у оквиру које су посетиоцима представљене религијске и општекултурне тековине изражене кроз употребу свећњака у ритуалним ситуацијама. Аутор поставке је етнолог Марко Стојановић, који своју изложбenu поставку овако

објашњава:

- Одлучио сам се на једнокраке свећњаке и на њима зауставио, управо због тога што сви остали облици свећњака физички, али и комуникационо, симболички, произилазе из основне форме. Ограничио сам се на последња два века употребе, време у којем се са сигурношћу може пратити континуитет у традиционалном животу и богослужбеној употреби.

Са изложбе у Народном музеју

Петохлебница из Цркве у Бранковини

Посебан експонат свакако је и петохлебница из ризнице Цркве у Бранковини, коју је Црква, а за душу свога покојника, поклонила позната бранковинска породица Петровић. Овај обредни предмет изузетне вредности, а стар читава два века, по жељи бранковинског проте Влада Ковачевића од сада ће бити у Народном музеју у Ваљеву.

жбеној употреби.

Отварајући изложбу притојереј ставрофор Љубислав Адић, свештеник Ваљевске цркве, између осталог, казао је:

- Овакве изложбе, као ова вечерас, представљају праву празничну радост за све нас, радост због духовне истине, због неке тајанствене стварности које у муци и бригама овога света губимо из вида, и остају сакривене. Отуда су овакви тренуци и права при-

лика за сусрет са свом том лепотом.

Како је у уводној речи на самој изложби истакао и директор Музеја, Владимир Кривошејев, изложба је резултат једне fine сарадње са Етнографским музејем Србије у којем је похрањено велико национално благо, због чега се и овај догађај у Ваљеву може сматрати правим празником и наше духовности и наше културе.

ИЗЛОЖБА ЗОРАНА АНДРИЋА У ГАЛЕРИЈИ “34”

Слике еруптивне снаге и емоције

На самом старту оводетошњих Тешњарских вечери, прошлог петка у популарној “Тридесетчетворки”, отворена је једна особита изложба. Реч је о 21 уљу и три акварела познатог ваљевског сликара Зорана Андрића, за ову прилику луксузно опремљених да се, после седам година од последње његове изложбе, представе граду.

У присуству многобројних посетилаца о уметничком раду Зорана Андрића говорио је професор Станислав Живковић, историчар уметности:

- Сви аутентични уметници, па и они највећи, носе у себи оне неизбрисиве утиске из детињства, прве узлете своје маште и прве идеје о лепом, идеје које временом сазревају док се не преточе у стваралачки

Зоран Андрић поред својих слика

чин. Тако је и код нашег Зорана Андрића...

Дубоко емотиван темперамент, Андрић свој уметнич-

ки доживљај решава искључиво кроз боју, налазећи притом адекватну сликарску форму. То је робусно нано-

шење бојеног слоја, доведеног до реалне хармоније... Без драматичних порука сликарство Зорана Андрића несумњиво нам нуди драгоцене тренутке опуштања и контемплације; оне, у данашње време потиснутих духовних вредности, ретке тренутке који треба да нам помогну да се ослободимо властитог унутрашњег хаоса и препустимо осећању мира и заборављене хармоније живота.

Звучну “боју” овом догађају пружили су: пијаниста Тихомир Станојевић и виолинисткиња Ивана Вујић која је овом приликом наступила уз пратњу Славице Крстић.

Слике Зорана Андрића публика може видети све до краја Тешњарских вечери.

БЕОГРАДСКИ ПЛАТО НА ВАЉЕВСКОМ ПЛАТОУ

Велика кућа у нашој кућици

Један од најинтереснијих догађаја "Тешњарских вечери", који наш град сврставају у савремене европске градове и приближавају Београду (чему сви мање или више тежимо), јесте отварање "Платоове" књижевне читаонице у улици Војводе Мишића, иза градске Библиотеке. Након скоро годину дана од почетка разговора о овој идеји и сређивања простора, у којем је давно била послести-чарница, а доста касније кафе "Бајка", култно састајалиште урбане младе генерације, у петак увече свежје теракота окре-

купи, али и пре тога да се уз кафе прелиста, несумњиво биће ново култно место за све којима је до образовања, сазнања и уживања у богатству које књиге пружају.

Да се са нестрпљењем и радношћу очекивала, посведочили су и бројни Ваљевци, од најмлађих, који су тек научили прва слова, до њихових дека и бака, који су за унучиће прелиставали илустроване енциклопедије, бајке и друге књиге. Били су ту и многи ваљевски писци, песници, градоначелник и кандидати за градоначелни-

Жарко Ковач отвара „Плато“

чело је постављање и "Платоових" штандова са "фестивалом" књиге, који је као програм прошлогодишњих "Тешњарских вечери", био апсолутни хит. На њима и ове године најразличитија издања за најразличитије укусе.

Жуто, од Десанкиног венца до Карађорђево, или обрнуто, мноштво света и књига, велика кућа дошла је у наш град, Ваљевци су захвалили "Платоу", Скупштини Општине и Градској Библиотеци.

Славница

РАДОВАН-БЕЛИ МАРКОВИЋ

Реч о књици

Бело Ваљево ће, од вечерас, оживети и малчице канда одахнути, као што после плахе кише оживи спрашено рашће и свака клонула душа, јер у граду без праве књижевне животице је тежно и тужно.

Година без праве књижевне је као десетлеће у прогонству; част оним дућанима у којима се и књига, уз остали еспап, амбулантно може набавити, то јест: оним књижевницама у чијим је рафовима књига постала помало туђа роба, премда се испод тезге још не продаје, штампани артикул који се, истина, може платити на каси, али понад ког се не сме задремати, што у правим књижевницама догађа се често.

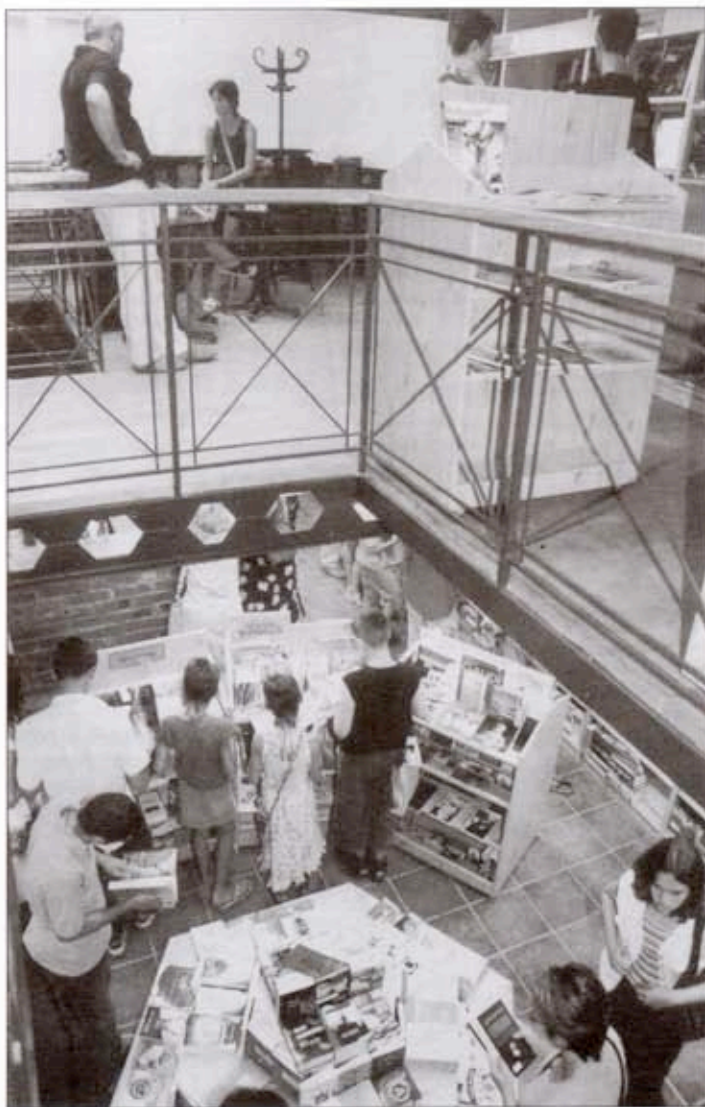
Узалуд је и пет црква у граду без праве књижевне; узалуд спљендитни хотели и супермаркети, ако вам њихова послуга и охола клијентела упућује децу у поимање Лепоте и Света.

И налагање ватри књигама, о чему смо се добром осведочавали, оправдати се може киничном домислицом хуља: "Књиге су дрва, истина: у лиснатом стању", зато: не верујте онима који кажу: "књиге су роба, као и свака друга", јер књиге, уколико и јесу роба, као свака друга роба никад и ништа нису! - што одлично знају и они који су ма и једну књигу икад прочитали.

Уосталом, они који књигу тек као робу виде, ни људе, осим као роботе, иначе не свиђају.

Осећам, вечерас, како су се, под овим волтама, и у Белом Ваљеву мало усправили књигољубитељи; не гледају више у врхове својих ципела смећећи се безнадно и тужно, јер се, са овог Платоа, у сва доба и, штоно Дучић каза, на оба света може гледати, а и у сопствену душу притом.

Благодарећи на указаној части, овој књижевској и књижевној арки желим дугу пловидбу, срећан што је с њезине палубе - и овде, приобаљем пресахлог мора Панонскога - узлетела бела голубица.

Кафе-читаоница на два нивоа

чена и са лепим каменним плочником испред "стара градска кућица" заблистала је светским сјајем. Унутра, са рафовима препуних књигама за све узрасте из разних области, папирницом и компјутерском галантеријом, шанком, урађена на два нивоа, где ће књига моћи да се

ка, председник Извршног одбора (који је отворио књижевну читаоницу), сликари, глумци, новинари, студенти и други суграђани, срећни због привилегије да "Платоову" књижевну имају у свом граду.

Још почетком прошле седмице, на Десанкином платоу, по-

ПРЕДСТАВЉЕН КАТАЛОГ МУСЕЛИМОВОГ КОНАКА

Историја није досадна

Садржајно Тешњарске вечери су обогачене и излагањем из штампе Каталога Муселимовог конака у Ваљево, музејске поставке "Сеча кнезова и Ваљевска нахија у Првом и Другом српском устанку". Поред Каталога представљен је и двојезично (на српском и енглеском) проспекат Конака и летак, што означава и један модеран маркетиншки приступ у презентацији институција културе. Тек што је одштампан, у преподневним сатима пред отварање Вечери, Каталог је представљен читалачкој публици управо испред ове институције културе. Ова публикација је заједничко дело стручног тима Народног музеја Ваљево, а како је на промоцији истакао Мирослав Јовановић, доцент на Катедри за друштвену историју Филозофског факултета, овакве публикације, уз потпуно осавремењен музеолошки рад на леп начин говоре да историја није никако досадна наука. Јер, констатује професор Јовановић, ако се у

једном времену историја најбоље преносила уз гусле, онда је данас без сумње то компјутерска технологија. А да је тако - рећи ће управо податак да је ваљевски Народни музеј други у Србији који је урадио музеолошку интернет презентацију. По свему томе ваљевски Народни музеј је пионир сајбер технологије у музеолошкој презентацији.

Говорећи о целом овом пројекту који је изнео стручни тим Музеја, директор Влада Кривошејевић је истакао да можда незаслужено заслуге се приписују њему, а уствари све до сада учињено на модернизацији рада ове институције, њеној реконструкцији, повезивању са сличним институцијама у нашој земљи и презентацији на једном глобалном нивоу, дело је стручног тима који ради у Музеју, а који, истакао је овом приликом, предано и савесно ради и на припреми сталне музејске поставке која ће бити најверније огледало марљивог рада целог тима Народног музеја.

Проспект – Још једна од публикација Музеја

МАНИФЕСТАЦИЈЕ КАО ИЗВОР ПРИХОДА

"Тешњарске вечери", замислиле 1987. године као један од програма за обележавање Дана Ваљева, 15. септембра, издигле су се од "пригодне" манифестације у називну градску институцију, која има своју репутацију. Као такве, из године у годину окупљају бројне извођаче разноврсних програма, њихове пратеће екипе, госте домаће и стране, али богатство њиховог садржаја још увек је управо пропорционално богатству општинског буџета. Међутим, "Тешњарске вечери", али и "Дан малине", "Лековитим стазама ваљевских планина", "Дани гљива" и друге туристичке и културне манифестације, које се више година успешно организују у нашем крају, не морају по правилу избијати паре из џепа, напротив, могу граду донети и неку зараду. Ово мишљење, потврдила је дипломирани туризмолог Милена Матић, директорка Туристичке организације Ваљево, само кратко се осврнувши на бум који је направљен у Гучи. "Тешњарске вечери", као туристичка, привредна и културна манифестација, већ је нешто "за шта се зна", и "за шта се зове и пита када ће бити", а уз богатији програм фестивалског карактера и више уличних дешавања, могао би се понудити као комерцијални производ.

Запакујмо домаће

- На "Тешњарске вечери" већ сада долази неколико категорија посетилаца. Ту су учесници у програмима, затим људи са запада који долазе на годишњи одмор у августу, па бројни туристи који дођу први пут, виде и оду са позитивним

сростава у овај град - закључује Милена.

Уколико би се размишљало, да се "Тешњарске вечери" нађу у туристичко-агенцијској понуди као манифестација која се "продаје", требало би и мало другачије конципирати њихов

ла, Ваљевци са вишком стамбеног простора и под одговарајућим условима, могли би туристима да издају собе.

- То је комерцијална ствар и мислим да је то изводљиво. Трају седам дана, разноврсне су и људи имају ту шта да виде. Мислим да би за комерцијалну понуду требало више дешавања на улици, а да се осећа фестивалска атмосфера, као што је била прошлогодишња "Улица добрих вибрација". Део садржаја требало би пренети у и Тешњар, у којем је све и почело, на улици, поред тезги са разноврсним производима, затим део програма да остане крај Конака, па на Десанкином тргу, на Летњој позорници, значи на што више отворених места више разноврсних дешавања, уз која се осећа да град дише и живи - наводи Милена.

Из године у годину расте интересовање и за старим занатима, народним обичајима, старим јелима, па туристи, посебно они из иностранства, чим дођу одмах би у сеоско домаћинство. Тако да би и обједињена народна радност могла овом граду да донесе новац, а туристима ужитак. Треба ли помињати Сирогојно или Коштуниће, да би поверовали у ово.

Запакујмо домаће.

Славница

Ракија „Ваљевка“ – Може ли то бити ваљевски бренд?

утицима, који ће их можда вратити и наредне године. Међу њима су и гости који долазе преко Друштва пријатељства са Фафенхофеном, који посећују програме, спавају у хотелу, иду у туристичке туре. Значи да та манифестација може допринети приливу

садржај. На томе заједно би могли да раде људи из фестивалског одбора, уметници и туристички радници. Осим тога, неопходно је решити и проблем смештаја, јер осим "Гранда" и "Нарциса" Ваљево туристима нема шта да понуди. Према њеном мишљењу, за дане фестива-

**ЗДРАВКО ШОТРА,
РЕДИТЕЉ:**

У Ваљево и Бранковини, прошле године је снимљена драма "Илка" о супрузи пуковника Јеврема Марковића, брата Светозара Марковића,

Здравко Шотра

која је покушала атентат на краља Милана Обреновића, у жељи да освети мужа стрељаног у српско-турском рату. Редитељ драме **Здравко Шотра** био је одушевљен очуваном амбијенталном целином Те-

шњара не кријући кајање што управо ту није снимео "Зону Замфирову", наш најгледанији филм.

- У читавој Србији човек не може наћи ни једну улицу у којој би могао снимити филм из неке епохе. Ја сам раније знао да постоји очувана амбијентална целина, али нисам имао баш добар увид и нисам знао да су могућности тако велике. Кадрови које смо снимали овде су за нас заиста драгоцени и ми смо сви изненађени аутентичним и лепим приказима које смо снимили. У више наврата сам рекао да тешко жалим што овде нисам снимео "Зону Замфирову", јер би то онда био сасвим други филм. Уместо тога, ми смо у целом том јужном региону пронашли једну аутентичну кућу из епохе у Пироту, а за остали део сценографије смо се снашли тако што смо направили декор у дужини од око 50 метара и ту снимали цео филм. Наше могућности у том случају биле су веома скућене. Радује ме једино што ћу бити у прилици и могућности да за следећи филмски пројекат истористим све могућно-

Тешњар је један

Уз помоћ костима у амбијенту Тешњара оживљено време обреновићевске Србије

сти које пружа Ваљево. Ради се о филму "Шешир професора Вујића" по роману Милована Витезовића који је већ једанпут коришћен за ТВ драму у којој је наступао покојни Павле Вујисић. Тако да ћемо се овог лета, вероватно поново видети - поручио је тада познати редитељ Здравко Шотра, додајући да би било драгоцено, не само због филмова,

да се Тешњар сачува и да се уведе строг режим који би спречио нарушавање његове аутентичности - рекао је тада познати редитељ.

Ових дана боравио је поново у Ваљево где се интересовао о могућностима снимања филма "Ивкова слава" по роману Стевана Сремца, управо у Тешњару.

С. П.**ТЕШЊАРСКИ ДАНИ ТЕКУ**

Промене споре али неумитне...

Иако се некад чини да је у Тешњару просто "конзервирано" једно време, један начин урбане градње, па и живота, јасно је да се и овде, лагано, али неумитно много тога, ипак, мења. Најпре из простог разлога што старе зграде, погнуте под теретом векова, полако нагриза зуб времена, што њихова конструкција и материјал од којег су грађене не издржавају више. Као урбана целина, која је као јединствени споменик градске архитектуре под заштитом државе, Тешњар је и под сталним надзором и ваљевског Завода за заштиту споменика културе.

О стању заштите ове у српском градитељству готово једине сачуване чаршије из турског доба, разговарамо са **Весном Ђирић**, директорком Завода за заштиту споменика културе. Истичући да је и овакав какав је, са нахереним остарелим, кућицама, Тешњар још увек бисер градске архитектуре турског доба, Весна Ђирић, каже:

-Ако погледате Тешњар у овом часу сасвим је видљиво да многе зграде просто више не издржавају тежину своје старости, пропадају а да су власници притом у крајње незавидној позицији како да се прилагоде условима и заштите и евентуалне градње. Отуда смо дозволили изградњу реплика, јер се ради о просторној

Стара кафана Кљештавица није одолела зубу времена и сада, реконструисана под надзором Завода, живи свој нови живот

целини која нигде у Србији није сачувана, а притом треба и станарима тих кућа омогућити потребан комфор (у погледу санитарних инсталација). Мислим да је свако улагање у очување Тешњара, уз умерену и строго дефинисану градњу нових кућа, на темељима старих и уз строго поштовање услова, дефинисаних законом о заштити културних добара, тачније старих градских целина, посао вредан сваке пажње.

Мислим, шта више, да је нека наша строгост у томе, а за коју каткад није било довољно разумевања, била сасвим разложна и да нам ће се у једном лепом смислу то у будућем времену вратити.

Тешњар ће, нема сумње, у неком времену које долази бити леп део туристичке понуде града, не само као "сценографија" за наша сентиментална "путовања" у прошлост, него и као простор у којем ће се неговати стари занати, наша традиционална култура, наше етно наслеђе. Управо због тога у заштити овог дела нашег града, како истичу у Заводу за заштиту споменика културе, неће се правити компромисе, нити давати било каква решења која одуарају од основног концепта - а то је очување ове амбијенталне целине, и у визуелном и у садржајном смислу.

Р. Ф.

*Тешњарске "еројске" вечери
- песникиња Радмила Лазих
на ошварању "Плашоове" књижаре*

*Такорећи бивши градоначелник
са породицом и кандидат за њејово месио,
али не у породици, иажљиво праће
ошварање "Плашоа"*

**ЛУ
ТА
ЈУ
ЋИ**

**ПА
ПА
РА
ЦО**

М.м.м, "Тесналске"

*"Марди гра" Њу Орлеанс, Карневал Рио, "Тешњарске"
Ваљево - шагорећи свејске*

*Омладина Јазаса у акцији едукације посејилаца
"Тешњарских вечери". Промошивни материјал,
илус кондоми - нејативан месио*

*Киша, редован сценски ефектај
"Тешњарских"*

*Мед јавом и мед сном - шћанг медара Боре и
Миле-Милеве Панћих*

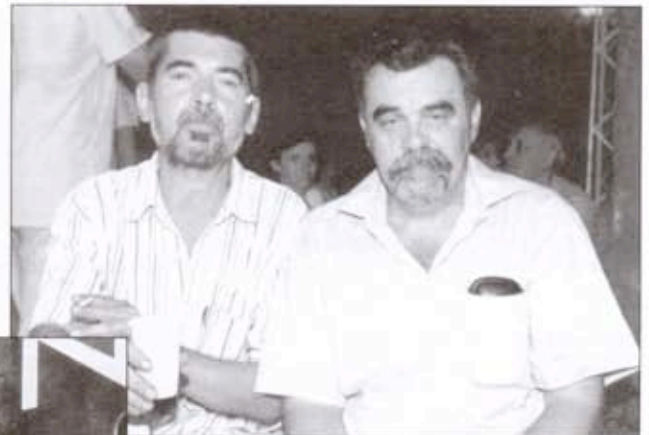

*"Мишко љлашљивко",
"Да љукнеш од смеха",
"Сћоменар мој дећин-
сћива" и слични насло-
ви на "Плаћоовом"
оћвореном шћангу,
као земља из бајке*

*Вечери лејоће и
младосћии на "Аво-
новом" шћангу*

*Велика кошица љуна
ваљевских љчелица*

*Бранко Лукић и Мићко
Милинковић у добром
расћоложењу су дочекали
Тешњарске вечери*

Снимци: Жељко Емрековић

ИЗЛОЖБЕ НА ТЕШЊАРСКИМ ВЕЧЕРИМА

Колажи Јасне Томић

Да је слика доиста огледало душе, рећи ће и изложба колажа (слика рађених од природних материјала) Јасне Томић, представљена ликовној публици Ваљева, прошле суботе, у галеријском простору на Тргу војводе Мишића. Реч је о низу радова рађених, дакле колажном техником

од суве траве, цвећа, гранчица, кошчица лубенице, зрна бибера, кристала стакла. Не ради се притом о ексцентричном маниру уметника решеног да буде другачији по сваку цену, него о једном фином односу према природи која се очитаву у сачуваном сувом листу, ситној гранчици, латицама цвећа. Ауторка очито са много љубави прилази свом послу. О томе и сама каже:

- Ја покушавам да на један, мени својствен начин, свима приближим слику догле да она буде просто додирљива. Жеља ауторке је да овим јавним представљањем и учешћем на културној манифестацији Тешњарских вечери дода нову драж коју очито носе њене слике и то подели са посетиоцима...

ПРИЧА

Куке и вериге

Једном, имао сам око седам година, живели смо на крај Тешњара, био сам сав закржљао и изнемогао од глади, а било је некако пред крај Часног поста, дакле у време када се није баш много обрађала велика пажња на мрсну храну, крадом се попнем уз неке куке и вериге да се наједом сланине.

Ухвати ме мајка!

Није ме тукла, била је много добра душа, и каже ми полако: "Сине Раде, ти знаш добро да за снагу треба храна, а храна је потребна онима који раде. Овде раде (па поче редом, себе не помени): деда, отац, стричеви, теча... Сланине нека за њих! (Ту се мало продера). Они највише воле сланину. И то домаћу, наравно. Јер, ако они не би имали хране и снаге, кућа би пропала! Ти имаш проје, стигло је и зеље по Попарама, куд ћеш више? Шта деца треба више...? Ништа! Ниси гладан!"

И пољуби ме, ја се сав зацрвеним.

Сад сам ја најстарији у кући. Минуше многога лета... и даље живим у Тешњару, само ближе Крсту. Имам око седамдесет година. Они због којих сам гладовао одавно су помрли. У међувремену, стигли су нови: пр-

во жена, па син, снаха, и, хвала Богу, двоје унучади. Кука и верига више нема. Имамо фрижидер... Није било о посту, па хтедох да једем мало чајне кобасице, те отворим онај Ободинов фрижидер.

Ухвати ме жена!

Није се дерала, била је нека добра душа, не бих је ни оженно да није имала такву душу, и каже ми полако: "Деда Раде (унучад нас зову бабом и дедом) ти знаш добро колико хране треба деци! Да јачају, да расту! А знаш добро да обоје највише воле чајну кобасицу. И плескавице, наравно. Шта теби треба...? Ништа! Ти имаш прашкове, чорбице, зелениша, леба... За твоје године и не треба више. Ниси гладан!"

Седим ја на тераси, једем онај чорбулаг, тешњарска врева, тишина и хладовина, изађе снаха, добра нека душа, изнесе на тањирину два или три (нисам сигуран) колутућа чајне, и каже ми полако: "Узмите, тата."

Ја се сав заруменим од нечега. Жена се, међутим, према очима и ја кажем полако: "Нека снајка, дај деци."

Тако ти за целог свог живота, досадног и дугог, остадох гладан или жељан, свеједно. **Раденко**

Ваљевци у Атини!

У часу када су у Ваљево отворене Тешњарске вечери ваљевски су музичари са познатом поп звездом Жељком Јоксимовићем, управо почињали велики концерт у Атини, организован у Балканском културном центру, поводом Олимпијаде која се одржава у овом граду. Дакле, поред Јоксимовића, којем су атински медији посветили доиста пажњу каква доликује једној мега звезди популарне музике, у Атини су били и Ваљевци: клавијатуриста Саша Филиповић, перкусиониста Бранко Поповић. Нешто раније у Атини је боравио и Јова Маљковић са својим братом Ђином, односно својим квинтетом. У Атини су тренутно и новинари ваљевске телевизије „Кроник“. Тиме се верујемо не исцрпљује листа Ваљеваца који су походили овај град током Олимпијских игара.

СТАРОГРАДСКИ ЗВУЦИ НА СТАРОГРАДСКОЈ МАНИФЕСТАЦИЈИ

“Наракорд” на летњој позорници

У завршници отварања Тешњарских вечери, традиционално на Летњој позорници, приређен је концерт народне староградске музике. На овогодишњој, осамнаестој по реду, манифестацији старе ваљевске чаршије, представио се шесточлани ансамбл “Наракорд” из Београда. Овај састав који ће наредне године навршити тридесет лета музичког битисања, издао је прегршт плоча, касета и компакт-дискова. На својим бројним гостовањима широм земље и света, пре двадесет година, пут их је довео у ваљевски хотел “Гранд”. Тада је члан “Наракордове” распеване дружине постао и наш суграђанин Душко Симић, што је, подсетила је у име старих Ваљеваца, водитељ програма Радмила Новаковић, нит која их повезује са градом на обалама Колубаре. Да ће та веза остати чврста и у временима која долазе, потврдили су бројни аплаузи које је публика свих генерација упутила на “Расло ми је бадем дрво”, “Призрен граде на Бистрици”, “Тамо далеко” и разне друге староградске романтичне и патриотске мелодије.

J. J.

СУСРЕТИ: МИЛЕ
ПЕЦИКОЗА, ФРИЗЕР

Лепши од Лондона...

Када је почетком шездесетих година угледни тешњарски и ваљевски фризер Миле Пецикоза стигао из родног Вишеграда у Ваљево, био је фасциниран трима овдашњим вредностима: Тешњаром, Пећином и илинданским ваљаром. Та љубав на први поглед којом га је опчињило овај град траје сво више од четрдесет година. Наочити вишеградски момак овде је, отворно свој фризерски салон, постао прво име модерног фризераја и неге косе, стекао пријатеље, створио породицу, деца му већ стекла факултетске дипломе. За један људски живот сасвим то су сасвим довољни разлози за задовољство.

—У Ваљево сам доживео све што један човек може пожелети и што се сматра успешним животом, и у погледу посла и у погледу породице. Када се сада, на одласку у пензију осврнем на све то, немам разлога за незадовољство. Истина, као млад талентован фризер, ја сам, као члан уметничког удружења фризера имао понуду да одем у Лондон, али ме је, изгледа тешњарска калдрма тако снажно "приковала" за ово место да сам тај позив подредио животу овде, и, верујте, нисам се покајао. Моји мирни ваљевски дани, моја породица и љубав према послу јединоставно

У Миловом салону у Тешњару

немају цену. То што је сада овај посао доиста у кризи није што смо ми мајстори затајили, него зато што је оскудица и што жене нажалост најпре морају да брину о хлебу, односно, породичним потребама, а фриzure су на не-

ком ином месту.

За својих четрдесет и кукур радних година Миле је начинио преко пет хиљада фризура за младе не узимајући за тај посао никакву накнаду, желео је, каже, да у најважнијем и најрадоснијем дану свога живота оне изгледају као из бајке. У те креације уносио је сво своје знање, таленат и љубав. И то је оно чиме се сада поноси...

У Миловом мирном салону на тешњарској обали Колубаре, у којем се некада није лако долазило на ред за фризирање, зидове још краће већ пожутеле урамљене дипломе, признања, награде са великих југословенских и светских ревија фризера, читав један временлов једног несвакидашњег занатског талента. Али, времена су сада, ипак другачија, мајстори фризерски тешко да имају за пореске обавезе, опстаје се тешко, као и у другим пословима, а размисавање законодавца је никакво, тачније потпуно непромерно оскудици у којој се живи.

С друге стране и сам је посао у кризи: лепа женска коса сада је, према квази - модерним захтевима и зелена и љубичаста, што са природом доиста нема никакве везе. Миле у томе не налази себе. Ипак, а да онима који су по мало изневерили занат, покаже по нешто од свог вансеријског умећа, за свечаност одласка у пензију, идуће године, направиће малу ревију фризура. На то га стално опомињу из Удружења уметника фризера, чији је члан преко четири деценије, а који желе да првог међу ваљевским мајсторима фризерима на прави начин достојанствено испрате у пензију.

—Ја притом никако нећу отићи из Тешњара, помагаћу супрузи у послу, будући да она преузима посао у салону, ја просто не могу да замислим ниједан свој дан који неће почети кафицом испред моје радње, уз неизбежне тешњарске звуке и мирисе, уз тај лагани ритам којим живе људи овде, а који је већ са оне друге стране моста сасвим другачији. Јесте да смо ми помало анахрони, помало изван овог времена, али тако је. Тешњар је просто зауставио време и својим изгледом и начином живота. И можда је управо у томе његов шарм...

Р.Ф.

сећања

Биле су душа Тешњара

Тешњарске вечери су дани славља, радости, игара и забаве за Ваљевце и пријатеље овога града. А више од тога су то дани сећања на некадашњи живот Тешњара, древног дела града и дани захвалности нас старијих што смо имали и сачували овај део града преко мостова Колубаре. Овим, некада калдрмисаним улицама и трошним кућама, народ је неговао колико је знао и умео, дух старог градског живота, увек лепог и богатог обичајима и навикама.

Говори се - овај град има своју душу, а ја кажем: Тешњар је био чувар оног традиционално вредног, моралног и патријархалног домаћинског духа свих који су овде угледали свет и доживљавали богатство и лепоте детињства и младости. Творци тих незаборавних дана и година нису само улице, куће и занатске радње, цветне баште у сваком дворичу, кеј на Колубари, већ људи - мали, обични, а ипак велики по својим делима, изразима, души и изгледу. Требало би их некако насликати и бар тако сачувати од потпуног заборавља. Они су заслужили да их повремено оживимо и ево, ја тај дуг и своју велику жељу испуњавам.

Као на екрану, ређају се ликови жена, деце, мушкараца, а ја не знам који ми је ближи, важнији за моје одрастање и формирање, па да о њему нешто кажем. Нека то буде дама занатлијског Тешњара - кума Мица, звана **Бонцулка**.

Она, као да се онако благо повијена, уздигла својим гордим тврдим изгледом и чудним, за оно време понашањем. Проседа, оштрих црта лица, увек озбиљна, мудрог израза очију и оштрог гласа, била је као створена за страхопоштовање у овој средини. Њен муж, чика Степа, прецизни механичар, често се није видео од писаћих машина, а радња им је била одмах иза чувене кафане "Мали Париз". Њихов живот

за моју машту је био веома занимљив, нарочито њен. Причала је да је путовала по свету и да је у Мађарској слушала њихову циганску музику. Све је то било неуобичајено, а она је умела да то исприча живо и занимљиво. Са капије је викала мојој мајци: Кумо, пристави кафу! А у руци се димила цигарета. Замислите жена оног времена и оног краја - па пуши! А њој је и то пристајало. Ширила је својим изгледом око себе утисак поверења и поштовања, а ми деца смо је се плашили, али је и волели јер је била јединствена.

И као што то обично бива, у кући до кума Мицине, живела је жена много друкчија, али и слична по импресијама које о њој носим - тетка **Добрила**. Жена створена од лепоте, топлине и осмеха, снажна личност, живела је у кући до које се долазило кроз мрачан, бетонирани, хладни ходник - сокаче. Њен муж, бивши официр краљеве војске, после рата је из логора отишао у бели свет, а њу оставио са две лепе девојчице да се бори са тешким временом и често злим људима. Била је изузетно лепа, црне косе, беле пути, сјајних веселих очију и насмејаног лика. Ведрином и пријатним речима умела је свакога да омеक्षा, обрадује и учини срећним. А у својој души је скривала велики бол и огорченост. Живот јој је само узимао лепоту и срећу, а врло мало је давао. Она се задовољавала и тим малим, тако је бар изгледало. Удала се на чудан начин за човека који је брзо настао у мраку нашег трагичног времена.

Знам да сада живи у дубокој старости са кћеркама у Америци, задовољна својом децом. Тако далеко и временом и простором она је за мене трагична хероина створена од лепоте за љубав коју јој је Бог врло мало даровао.

Вида Ђорђевић

ВАЉЕВО ОД 17. ДО 18.
ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ

Ватромет за крај

Ефектним ватрометом и грандиозним концертном Желка Јоксимовића пред десетак хиљада Ваљеваца завршене су седамнаесте Тешњарске вечери најављене као Вечери вредних Ваљеваца, одржане у пери-

то био само рокен рол"; изложба у Галерији Музеја "Службено одело у Србији у 19. и 20. веку"; на Светском купу хармоникаша у словачком граду Штурову Ваљевац Никола Јанковић освојио четврто место.

вићу; "пунолетна" Модерна галерија; нова опрема за научно одељење библиотеке; ваљевским хармоникашима шест награда, пијанисти Николи Здравковићу треће место; У Ваљево други фестивал дечије уметности; 2003. годину у Ваљево обележили таленти.

Јануар: 2003. година у анкети нашег листа оцењена годином добрих резултата; Верољуб Веца Андрић добитник награде Јоаким Вујић; на "Јежевом" конкурс прва награда Душку Арсенићу; у Гимназији представљена сабрана дела Матије Бећковића.

на такмичењу за Песму Евровизије; у Дому културе премијера "Коштане".

Март: Музејска поставка "Сеча кнезова"; нова премијера Мале сцене; у Ваљево фестивал флаутиста; нова изложба у Галерији "Гима"; празник Општине Ваљево; у Музичкој школи конкурсе за два клавира; изложба Музеја "Владари и војсковође у ликовним делима"; поклон Милана Туцовића Модерној галерији.

Април: обележен светски дан Рома; књиге по жељи и у затвор; одржан фестивал фолклора "Златни опанак"; обнавља се

Отварање споменика који је месецима безглављен

оду од 21. до 30. августа 2003. које су гледалишту понудиле преко 60 различитих културних садржаја: концерата, позоришних представа, изложби слика и фотографија. Све то уз покровитељство СО Ваљево, главног донатора "Вујић воду" и медијског покровитеља БК телевизију.

Из "Напредове" архиве бележимо и следеће догађаје:

Септембар: немачки индустријалац и уметник Николаус Хип, власник познате фирме дечије хране "Хип" поконио Ваљево своју слику; У Студију "Трнавац" слике Американаца Винсента Инкониглиоса; у Модерној галерији радови Душана Јевтовића; Обележени дани европске баштине у Ваљево; у Дому културе одржани Госпојински сусрети црквених хорова; у Тешњару акварели Јанка Михаиловића Прикелмајера.

Октобар: У Бранковини одржани традиционални Октобарски сусрети; у Галерији "Гима" представљени најмлађи сликари (Снежана Торбица, Милан Хрњазовић и Војислав Радовановић); Дечија недеља - смотра дечијег културног стваралаштва; уређење Муселимовог конака; у Дому културе први Музик фест; "Златно пауново перо" Драгиши Меденици на фестивалу фотографије у Госпојинцима; за пола века сликарског рада Љубе Поповића у суботичкој галерији отворена велика ретроспективна изложба овог уметника; Агенција "Ваљевац" штампала луксузну монографију о нашем великом сликару; у Гимназији представљена књига Дејана Марковића "Није све

Новембар: археолошка истраживања у подручју акумулације Стубо-Ровни потврдила постојање римских насеобина на овом локалитету; др Александар Лома изабран за дописног члана Српске академије наука и уметности; концерт Јована Колунџије; књижевно вече Петра Пајића; Црквени хор "Хаџи Рувим" гостовао у Аустрији; у Међународном прес центру, у Београду, представљена монографија "Љуба"; у Градској библиотеци представљен нови роман "Девет белих облака" књижевника Радована Белог Марковића; пово-

Нова поставка у Муселимовом конаку

дом 133. године постојања одржана донаторска конференција Гимназије; представљена књига Снежане Радић "Конфискација имовине у ваљевском округу 1945. године".

Децембар: у Гимназији представљена прва свеска Етимолошког речника; Откривени остаци римског утврђења у Бранго-

Споменици

Година у којој је требало да се на достојан начин обележи два века од Првог српског устанка улази у свој последњи квартал. Поред спомен обележја "мајке Србије која плаче" вајара Мила Јевтића (које се, речено језиком наших најмлађих суграђана, није "примило"), у част јубилеја, остао је урађен део кеја на Колубари и срећена зграда Муселимовог конака са поставком.

Једна од најлепших грађевина из устаничког времена кула Ненадовића чека боље дане за обнову. Надајмо се, не неку округлу годишњицу!

Фебруар: реконструисан подрум Муселимовог конака; поводом два века Првог српског

Омладински центар; у Ваљево, Лелићу и манастиру Соко - "Дани Св. владике Николаја".

Мај: представљена монографија "Ненадовићи" Велибора Берка Савића; у Дому културе изложба 100 фоторепортера "Политике"; средњошколски позоришни фестивал; велики успех Желка Јоксимовића на Песми Евровизије у Истанбулу; "Десанкина награда" Милосаву Тешњићу; 20. ваљевски џез фестивал; у Трнавицу изложба 10 руских сликарки.

Јун: пет сликарки у Галерији "Гима"; основици на позоришним даскама; концерт најбољих ученика Музичке школе; три позоришне награде ОШ "С. Илић"; 18. сезона "Дворишта"; награђена песникиња Биљана Стојић.

Јул: у "Дворишту" песник Милосав Тешњић; изложба малих сликара; тематско вече у "Дворишту" - разговор о Фриди Кало; нови гост "Дворишта" - Владета Јеротић; у Мионици "Мишићев дани"; у Буковцу драгоцене налази из праисторије; представљена књига о српској емиграцији.

Август: 18. пунолетње Тешњарске вечери.

Пчелари вредни као пчелице

Прве штандове на осамнаестим Тешњарским вечерима поставили су пчелари ваљевског краја: Александар Радвановић, Миодраг Радосављевић, Боривоје и Мила Пантић, Јеврем Јевремовић, Никола Тодосић и Пчеларство "Марковић". Штандови лепо аранжирани а на њима широка лепеза меда и пчелињих производа у различитим паковањима. За један килограм меда, пчелари су договорили цену од 250 односно 350 динара са саћем, док се кандирано воће у теглицама може купити за 220 и 250 динара. Осим тога, има и мелема за малокрвне, против болести гинеколошких и уролошких путева, простате, јачање нервног система и разних других обољења, као и хранљивих дневних и ноћних крема са прополисом и витаминима. Понуду пчелара употпуњују и бесплатни информативни леци, који помажу потенцијалним купцима да се сходно потребама одреде за неки од производа.

J. J.

„Довиђења” на изложбу лековитог биља

За љубитеље лековитог биља, гљива, ароматизованих ракија и цвећа, прве вечери овогодишњих "Тешњарских вечери", на платоу Десанке Максимовић, (прекопута "Златибора") постављени су штандови разноврсне понуде. Учествојући традиционално на овој манифестацији, Гливарско друштво, Друштво за проучавање лековитог биља, Еколошко друштво "Зелени буквар", "ојачани" подмлатком "Гљивара", Планинарским друштвом "Повлен", Пољопривредном школом и цвећарима, изложили су разно лековито биље, препарате од биља, гљиве, литературу о биљу и гљивама, ароматизоване ракије, медовачу, миришљаве јастучиће... Ту се могу видети и лепе руже калемнице које су одгајали ученици Пољопривредне школе, украсни пред-

мети и сувенири Тање Маринковић и саксијско цвеће произвођача Дане Филиповић и Милана Букића.

Осим ове изложбе, у Еко-етно центру (пасаж иза "Ерозије") за свако тешњарско вече професор Драган Недељковић,

пејзажни архитекта, најавио је занимљиве приче на теме "биљка и човек", "град и зеленило", "прича о рибизли", "ваљевске планине", "змије" и друге, а за уторак промоцију књиге "Дивчибаре" Богољуба Боке Ломе.

Обраћајући се бројним и знатижељним суграђанима, радосним што се у граду опет нешто дешава, на отварању еко-етно изложбе професор Недељковић позвао је Ваљевце да учествују на свим програмима које организује ова еколошка спупина и рекао "отварам ову изложбу и довиђења". Поздрављен аплаузом, био је први који је на "Тешњарским вечерима" нешто отворио, па је симпатична омашка повећала радост код присутних гостију.

Славица

Ново на Вечерима

• Први пут ове године омогућене су и вечерње посете поставци "Сече кнезова" у Муселимовом конаку, што је за многе посетиоце Тешњарских вечери и лепа прилика да се упознају са овим догађајем српске националне историје.

• У лепе новости бележимо и берзу издања Народног музеја, у оквиру које се посетиоцима нуди мноштво разгледница, каталога, проспеката, летака, а што је на

један популаран начин приближава догађаје и личности из наше историје.

• Штандови пчелара, козметичких кућа, приватних малих радњица где се могу купити најразличитији производи, такође чине део фестивалског шарма нашег града.

• Обогаћен прошлогодишњим искуством боравка у Ваљеву и београдски "Плато" се мало другачије организовао, па се на различитим штандовима нуде темат-

ки одређени садржаји од дечије преко популарне до дела филозофске и научне литературе.

• Омладина Јазаса је такође по први пут ове године отворила свој штанд на којем дели едукативну литературу.

• Ипак, запажа се да се свему томе нису прилагодиле ваљевске трговине, које се држе свог традиционалног радног времена, упркос евидентној могућности да у овој прилици повећају зараду.

18. ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ ОД 20 - 28. АВГУСТА 2004.

Петак, 20. август

19,00 - Пред Муселимовим конаком
Еко-етно изложба
Гљиварско друштво,
Друштво за проучавање лековитог биља и
Еколошко друштво "Зелени буквар"

19,30 - Галерија "34"
"Пејзаж и боје града"
изложбе слика Зорана Андрића
20,00 - Народни музеј Ваљево
"Светлост, дух и тело"
етнографска изложба

20,30 "Плато" - књижара читаоница
свечано отварање
Улица војводе Мишића бр. 33

21,00 - Летња позорница
Група "Наракорд"

Субота, 21. август

18,00 - Галерија "34"
Презентација открића археолошке научне школе
ИС "Петница - "Буковац 2004"
(трагови бронзаног доба у ваљевском крају)

19,00 - Дирекција фестивала - Трг војводе Мишића
"Урамњена природа"
изложба слика Јасне Томић

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Промоција каталога Муселимовог конака у Ваљево
21,00 - Галерија "34"
Књижевни разговори
Славен Радовановић и Петар Арбутина

21,00 - Летња позорница
Тешњарске вечери отворене су
Група "НЕГАТИВ"

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Душан Ковачевић
"Шта је то у људском бићу, што га води према пићу"
адаптација и режија - Мирослав Ђиша Трифуновић
ПП "Мала сцена" и Дом културе Ваљево

Недеља, 22. август

19,00 - Ресторан Златибор - Ромско вече
изложба слика
"Старо Ваљево, Тешњар и Баир"
"Ромска поезија и виолине"
Рајко Ђурић и његова поезија

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Душко Лопандић
"Летопис великих жунава",
промоција књиге о Немањинима
организатор Европски покрет у Ваљево

21,00 - Летња позорница - Ромско вече
Група "Амаро дел" и ромске игре КУД "Абрашевић"

23,00 - Трг кнегиње Љубице - Ромско вече
Ервин Лазар
Театар "Корак" - "Када лава боли зуб"
режија Ненад Милосављевић
- видео пројекција филма "Дупло голо"
- етно филм о Ромима

Понедељак, 23. август

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Мирко Бојанић
"Бела птица Лелића" - сан и јава
издавач "Глас цркве"

20,30 - Народни музеј Ваљево
пројекција етно филмова

21,00 - Летња позорница
"Огњен и пријатељи"
етно музика Балкана

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Барцић/Кјубрик
"Паклена поморанца"
адаптација и режија - Мирослав Ђиша Трифуновић
Драмски студио Ваљевске гимназије

Уторак, 24. август

19,30 - Интернационални уметнички студио
"Радован Трнавац Мића"
изложба јужнокорејског уметника Сон Ча Јонга

19,30 - Еко-етно центар
Богољуб Бока Лома
"Дивчибаре"
промоција књиге (пасаж иза "Ерозије", Поп Лукина 8/1)

21,00 - Летња позорница
"Тако је настао ђез"
Београдски Диксиленд Оркестар

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Биљана Србљановић
"Београдска трилогија"
режија Милка Ерић
драмска секција Техничке школе

Среда, 25. август

17,00 - Трг војводе Мишића
НВО "Наши снови" - изложба радова ученика
специјалног одељења ОШ "Нада Пурић"

17,30 - Летња позорница
"Игре без граница" (за узраст од 7 до 12 година)
"Трас" - тим рекреације-анимације спорта, Београд
и НВО "Анђели чувари"

18,30 - Летња позорница - Дечије вече
Маскенбал
Установа за децу предшколског узраста
"Милица Ножица" Ваљево

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Еуро-инфо поинт
Корисне информације о Европској унији
Гост Зоран Лазаров
организатор Европски покрет у Ваљево

21,00 - Трг кнегиње Љубице
Владимир Андрић
"Деца не излазе из моде"
режија Ферид Каранца
Кг - сцена Крагујевац

21,00 - Летња позорница
Ревизија моде Студио "М" Ваљево

18. ТЕШЊАРСКЕ ВЕЧЕРИ ОД 20 - 28. АВГУСТА 2004.**Четвртак, 26. август**

19,00 - Дискотека "Биоскоп" - Хол Дома културе
"Пепелуга"

режија **Кораљка Бублик**
Дечје луткарско позориште "Ангела"

19,30 - Пред Муселимовим конаком
"Историја европске идеје"

промоција књиге издавача куће "Цлио"
говоре др **Смиља Марјановић** и проф. **Живота Филиповић**
организатор Европски покрет у Ваљево

21,00 - Летња позорница
Распевана гимназија & Зполис трајб
- "Уточиште"/експериментални хип-хоп/

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Молијер "Дон Жуан"
режија **Надежда Чолић-Јешић**
драмска секција ОШ "Сестре Илић"

Петак, 27. август

18,00 - Отворени терен 5-те ОШ
ИВ Зицер кош фест

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Драган Тодоровић Тодор
"Чевачичи су били отлични"
гости: **Славиша Лекић**, издавач и главни
уредник магазина "Статус"
Радован Бели Марковић, књижевник и
Драгољуб Жарковић, гл. и одг. уредник
недељника "Време"

20,00 - Дискотека "Биоскоп" - Хол Дома културе
"Хеј, писам ти то причала"
школа глуме ОЦ, ментор - **Катарина Вићентијевић**

21,00 - Тешњар
Вече Туристичке организације "Национал"

21,00 - Летња позорница
"Колубарски вез"
концерт КУД "Абрашевић" Ваљево
гости: група певача из Велинграда, Бугарска
додела годишњих награда ЈП "Ваљево-турист"

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Бертолд Брехт
"Господин Пунтила и његова слуга Мати"
режија **Веселин Ковачев**
Аматерско позориште "Отац Пајсије", Велинград, Бугарска

Савет фестивала:

Ружа Стојковић, председник,
Зорица Милинковић, директорка Матичне библиотеке
"Љубомир Ненадовић",
Владимир Кривошејев, директор Народног музеја Ваљево,
Милоје Митровић, директор Дома културе Ваљево,
Зоран Гавриловић, директор Омладинског центра Ваљево.
Уметнички директор **Бранко Лукић**.
Извршни директор **Веселко Белушевић**.

ПОКРОВИТЕЉИ:

Скупштина општине Ваљево - кућа свих Ваљеваца
Министарство културе Републике Србије
Дирекција фестивала и инфо центар
Трг војводе Мишића, телефон 014/228-871.
Е-пошта: infova@ptt.yu, opsva@ptt.yu, www.valjevo.org.yu

Субота, 28. август

17,30 - Десанкин трг
Ваљевски шах клуб - симултанка са грађанима
понети шаховску гарнитуру са собом

19,30 - Пред Муселимовим конаком
Светлана Велмар Јанковић
"Востаније" - промоција романа

20,00 - Дискотека "Биоскоп" - Хол Дома културе
"Добро дошли у позориште"
глумачка радионица проф. **Ангелине Тошић**

21,00 - Летња позорница
Концерт духовне музике
Мешовити хор "Хаџи Рувим" Црквене општине Ваљево

23,00 - Трг кнегиње Љубице
Бора Станковић
"Коштана"
режија **Миле Гајић**
Аматерско позориште "Абрашевић" Ваљево

**СВАКОДНЕВНИ ПРАТЕЉИ
ПРОГРАМИ ТЕШЊАРСКИХ ВЕЧЕРИ**

19,00 - 24,00 - Еко-етно центар (пасаж иза "Ерозије", Поп Лукина 8/1)

еко-етно изложбе, еко-приче, изложба фотографија лековитог биља Мирослава Јеремића, цветне вечери, презентација ваљевских планина и разна изненађења.

Организатори: Гљиварско друштво, Друштво за проучавање лековитог биља, Еколошко друштво "Зелени буквар" и Планинарско-еколошко друштво - "Повлен"

17,00 - 23,00 - Хиландарска читаоница
Дирекција фестивала на Тргу војводе Мишића
"Друштво хиландар Ваљево", продаја књига

17,00 - 24,00 "Плато" - Књижара читаоница
Улица војводе Мишића 33

"Плато" - Ваљевски фестивал књиге

Гости издавачи: Лагуна, Креативни центар, Компјутер Библиотека Чачак, Алвари, Едитор, Моно и Мањана, Рубикон, Змај, Хинаки, Б92, Моћ књиге, Езотерија, Пролог и Бримо.
Гости платоа: **Ненад Илић**, **Марија Јовановић**, **Владимир Меденица**, **Весна Јевремовић**, **Петар Јањатовић**, **Дејан Лучић**...

19,30 - 22,30 - Муселимов конак
"Сеча кнезова"

Нова поставка поводом обележавања 200 година Првог српског устанка

19,30 - 22,30 - Народни музеј Ваљево
Берза издања Народног музеја
плато испред Народног музеја

10,00 - 22,30 - Десанкин трг

Пчелари на делу - изложба меда и пчеларских производа
Удружење пчелара Ваљево (изложба траје од 20. до 22. и 27. 28. август)

17,00 - 21,00 - Десанкин трг

Изложба ручних радова Удружења мултипле-склерозе Колубарског округа

17,00 - 24,00 - Кеј Колубаре (испред ресторана "Интермецо")
Светска организација скаутског покрета, Савез извиђача Србије
Логор одреда извиђача скаутске организације "Око соколово" Ваљево

19,30 - 24,30 - Трг војводе Мишића

- Регионална канцеларија омладине ЈАЗАС-а Ваљево
(црвена трачица као симбол борбе против сиде, дељење пропагандног материјала: кондоми, брошуре, постери...)

Заљубљеници у фудбал и стару чаршију

Прошле године навршило се тридесет година од када је лета Господњег, августа 1973. године, одржана у Месној заједници "Стари град" оснивачка скупштина Фудбалског клуба "Тешњар". Основали су га спортисти заљубљеници и ентузијастички који су доста међу собом причали о спорту, али и играли фудбал, што је било довољно да се роди ФК "Тешњар". Међу првим председницима били су Михаило Петровић, пекар, Ранко сајнија, Момчило Пиргић... Клуб се одмах укључио у такмичење тадашње општинске лиге, а издржавале су га занатлије из старе ваљевске чаршије.

Тренирало се и играло се на шљакастом терену Пећине. За ових 30 година, у којима је имао успоне и падове, клуб ни до данас није решио питање сопственог терена. Увек је био гост на туђим. После Пећине играли су на Крушци, у Миошци, Петом луку, а сада су у комшилuku, на игралишту Градца.

По речима једног од његових истакнутијих фудбалера

Лазара Аићелковића, клупска политика водила се у берберници Мише Уштаћа, где су играчи имали бесплатно ши-

се оглашавала кад год би се постигао гол.

Тешњар је највећи резултатски домет имао 80-их година про-

Доста је играча продефиловало кроз Тешњар. Доста њих је одлазило у друге клубове, највише у Будућност, што је била велика част за овај клуб, али би му се потом увек враћали. Божо Аићелковић је свих ових година остао веран Тешњару. Осим што је играо, био је и возач, економ, тренер, а доживео је да у истом тиму игра и са својим сином. Сада у шали каже да још увек тренира да би једног дана, наравно у Тешњару, заиграо и са својим унуком. У екипи је био и његов брат Лазар, а доста дуго играли су и браћа Слободан и Светислав Илић. Син овог другог, као и Лазин, такође наступа за овај клуб. Његове боје бранили су и синови оснивача и председника Михаила Петровића и Момчила Пиргића.

Фудбалски клуб Тешњар сада је стабилан члан Окружне лиге Колубара (и даље без свог терена), али они који га воде, или у њему играју, здржали су исти ентузијазам и вољу као пре три деценије.

Драган Миловановић

ФК Тешњар 1979. године

шање. Поред Тешњараца, у првим годинама било је и играча из Попара и Баира, а на утакмицама су имали и баварску музичку подршку која

шлог века. Тада је био члан Поставске зоне, а освојио и Куп маршала Тита на подручју региона када је био бољи од Будућности и лајковачког Железничара.

ТЕШЊАРСКА ХРОНИКА

Трагови бронзаног доба у ваљевском крају

У суботу, 21. августа, у Галерији "34" приређена је презентација открића Археолошке научне школе "Буковац 2004". Експонатима и пројекцијом слајдова руководиоци и сарадници програму археологије у Истраживачкој станици Петница Војислав Филиповић и Богдана Живојиновић представили су налазе, међу којима у народу "најпознатију" 4200 година стару урну са костима и пепелом спаљеног покојника, који сведоче живот човека у бронзаном добу на подручју ваљевског краја. Ови налази потичу са једне од осам хумки на локалитету Илирско гробље у селу Буковац, којег је у 19. веку открио први археолог у Краљевини Југославији Михаило Валтровић. Намера истраживача, према речима Војислава Филиповића руководиоца програма археологије у ИС Петница, је да се у наредних 3-5 година терен потпуно истражи јер су овакве некрополе реткост у Србији. (Ј. Ј.)

"Мала сцена" - на Тргу кнегиње Љубице

Прва међу позоришним представама оволетошњих Тешњарских вечери, одржана је прошле суботе, на Тргу кнегиње Љубице. Ради се о представи "Шта је то у људском бићу што га води према нићу", драмског писца Душана Ковачевића, коју у адаптацији и режији Мирослава Трифуновића - Бише, изводе глумци приватног позоришта "Мала сцена". Представа је премијерно играна у фебруару месецу и већ тада побрала симпатије и публике и критике.

Представу је, међутим, прекинуо јак плусак па остаје да се "Мала сцена" представи у неком од наредних термина Тешњарских вечери. (Р. Ф.)

ТЕШЊАРСКИ ГЛАСОНОША

Издавач

Скупштина општине Ваљево

Припрема
Редакција листа "Напред"

Уредник
Олга Петровић

Технички уредник
Бранимир Николић

Фотографије
Жељко Емрековић

Тираж 1000

Штампа
Штампарија "Уна"

Излази у дане Тешњарских вечери